

Uchwała Nr XL/267/2022
Rady Gminy Nowy Żmigród

z dnia 30.03.2022 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Nowy Żmigród na lata 2022-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249)

Rada Gminy Nowy Żmigród
uchwala co następuje:

- § 1. Przyjmuje się „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Nowy Żmigród na lata 2022-2024”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowy Żmigród.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Henryk Strzelec
Henryk Strzelec

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
GMINY NOWY ŻMIGRÓD
NA LATA 2022-2024**

Spis treści

WSTĘP	3
I. Metoda pracy nad Programem.....	4
II. Podstawy prawne opracowania Programu.....	4
III. Pojęcie zjawiska przemocy w rodzinie.....	6
IV. Charakterystyka środowiska lokalnego, diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nowy Żmigród i diagnoza zasobów instytucjonalnych.....	9
V. Adresaci Programu	14
VI. Miejsce realizacji Programu.....	14
VII. Realizatorzy Programu i czas realizacji	14
VIII. Cele Programu	15
IX. Monitorowanie i ewaluacja Programu	22
Zakończenie	22

WSTĘP

Rodzina to mała grupa społeczna, stanowiąca załążek szerszej społeczności. Jest ona niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej a jej dobro, państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Ważną rolę w rodzinie odgrywają relacje pomiędzy członkami rodziny, które powinny być oparte na miłości i zrozumieniu. Niestety nie zawsze tak jest, czasem relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamie się reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc w rodzinie rodzi szkodliwe konsekwencje, jest źródłem lęku, bólu i poczucia bezsilności. Żaden człowiek nie powinien być narażony na przemoc w rodzinie, która ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna swym członkom gwarantować bezpieczeństwo i harmonijny rozwój.

Nie budzi wątpliwości, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony najbliższych. Przemoc jest zjawiskiem często współistniejącym z innymi problemami społecznymi, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą oraz wobec osób stosujących przemoc normuje ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Do zadań własnych samorządu wskazanych w ustawie należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ustawa zalicza do tego systemu opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. W ramach poradnictwa gmina ma za zadanie prowadzić działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Niniejszy program zawiera diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Nowy Żmigród, na podstawie której określone zostały cele Programu - udzielanie pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi

społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie. Zawarto w nim również zasady monitoringu i ewaluacji zaplanowanych przedsięwzięć w oparciu o wskaźniki oceny.

I. Metoda pracy nad Programem

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Nowy Żmigród opracowana została na podstawie danych z 3 ostatnich lat, tj. 2019-2021.

II. Podstawy prawne opracowania Programu

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021, poz. 1249);
- Ustawa z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021, poz. 2268 zez zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.);
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2021 r., poz. 1182 ze zm.);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020r. poz. 1359 ze zm.);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1997 r. Kodek Karny (Dz.U. z 2021 r. poz. 2245 ze zm.);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 534 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego

mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (Dz.U. 2020 r, poz. 2105),

- Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (Dz.U. 2020 poz. 2066);
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny (Dz. U. z 2011 nr 81 poz. 448);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2011 nr 126 poz. 718);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie Procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. 2011 nr 209, poz. 1245);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 października 2019 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2019 r., poz. 2080);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r., nr 50, poz. 259).

Zgodnie z zapisem w art. 6, ust. 2 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz innych ustaw do zadań własnych gminy należy:

- opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

III. Pojęcie zjawiska przemocy w rodzinie

Przemocą w rodzinie jest jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność, w tym także seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc dotyka zwykle osoby najłabsze - dzieci, kobiety a także osoby starsze i niepełnosprawne.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna i jest demonstracją siły – zamierzone działanie człowieka, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary;
- jest procesem - rozwija się stopniowo, przybierając na sile i częstotliwości;
- siły są nierówne – jedna strona ma przewagę nad drugą – ofiara słabsza – sprawca silniejszy;
- narusza prawa i dobra osobiste krzywdzonego członka rodziny, m.in. narusza podstawowe prawa ofiary do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- ma tendencję do powtarzania się- rzadko bywa jednorazowym epizodem;
- powoduje cierpienia i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody;
- jest narastająca- nie zatrzymana stopniowo przybiera na sile;
- odpowiedzialność za przemoc ponosi jej sprawca - nic nie usprawiedliwia przemocy.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

- **przemoc fizyczna** - obejmuje zachowania agresywne jak popychanie, policzkowanie, szarpanie, kopanie, duszenie, bicie pięścią, rzucanie w kogoś przedmiotami, użycie broni, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.,
- **przemoc psychiczna** - wyśmiewanie poglądów, religii, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczenie snu, pożywienia, wyzywanie, upokarzanie, stosowanie gróźb itp.,
- **przemoc seksualna**- wymuszanie współżycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka, wyśmiewanie zachowań seksualnych itp.,
- **przemoc ekonomiczna** - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, kontrolowanie wydatków z wykorzystaniem stosunku zależności, niewywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego itp.,

- przemoc poprzez **zaniedbywanie** - to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych, w szczególności do osób zależnych. Jest zjawiskiem obejmującym bardzo szeroką skalę zachowań. Może dotyczyć działań nieświadomych, jak i świadomej niemożności działania.

Przemoc w rodzinie może dotyczyć następujących relacji:

- rodziców/ opiekunów wobec dzieci;
- małżonków/ partnerów w związku;
- osób starszych w rodzinie;
- relacji między rodzeństwem.

W celu dostrzeżenia i zrozumienia złożoności zjawiska uzależnienia ofiary od sprawcy dopuszczającego się przemocy ważne jest przyjrzenie się specyfice relacji między nimi. Wiąże się to z cyklicznym charakterem tego zjawiska. Występowanie tych cykli wyjaśnia proces wiktyimizacji (stawania się ofiarą) osób doznających przemocy oraz pojawiający się w ich zachowaniu syndrom wyuczonej bezradności. W cyklu przemocy występują trzy autonomiczne fazy, zmienne pod względem swej intensywności i czasu trwania:

1. Faza narastania napięcia - faza tworzenia i budowania napięcia pod jakimkolwiek pretekstem,
2. Faza gwałtownej przemocy - faza eskalacji, wybuchu, w tym zwykle incydentów znieważania, poniżania i często używania przemocy fizycznej; agresja w tej fazie może być zagrażająca dla zdrowia i życia ofiary, moment zakończenia aktu przemocy zależy wyłącznie od sprawcy i nie ma najczęściej żadnego związku z zachowaniem ofiary;
3. Faza miodowego miesiąca - (przepraszania, uspokojenia, miłości) sprawca między innymi często obiecuje, że już nigdy więcej nie skrzywdzi ofiary lub po prostu zachowuje się jakby przemoc nigdy nie miała miejsca; faza ta jest przemijająca i rozpoczyna się znowu faza narastania napięcia. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę przy sprawcy, bo łatwo pod jego wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Prawdziwe zagrożenie, jakie niesie za sobą ta faza jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu zazwyczaj jest gwałtowniejsza i za każdym razem narasta. Jeśli już raz doszło do użycia przemocy, będzie się ona powtarzać dopóki nie będzie przerwana, najczęściej przez interwencję z zewnątrz lub odizolowanie się od sprawcy.

Istotnym zagrożeniem, utrwalającym problem przemocy w rodzinie są stereotypy związane z tym zjawiskiem. Ich powszechność i związany z tym negatywny ich wpływ pochodzi z przekonującej mocy

ich powtarzania, co z kolei prowadzi do ich utrwalania. Stereotypy sprzyjają przemocy, usprawiedliwiają ją postulując powstrzymywanie się od relacji osób z zewnątrz. Uwalnianie się od stereotypów utrudnione jest przez fakt, że fałszywe założenia często są związane z przekonaniem charakterystycznymi dla danego środowiska. Osobom żyjącym w społeczności, gdzie panuje przyzwolenie na dominację jednej płci nad drugą, wyzysk, agresję słowną i fizyczną jest o wiele trudniej przeciwstawić się takiemu zachowaniu niż tym, których otoczenie takich zachowań nie aprobuje.

Polskie prawo bardzo wyraźnie wskazuje, że krzywdzenie członków rodziny jest przestępstwem i jak każde inne polega karze. Każda osoba doznająca krzywdy ma prawo do ochrony, a przede wszystkim do powstrzymania i przerwania przemocy. Przemoc jako przestępstwo przeciwko osobom bliskim ścigana jest prawem, zapisanym w artykułach kodeksu karnego.

Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego, który stanowi, że:

„§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.”

Wokół przemocy narosło wiele mitów, stereotypów, przekonań. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Jest to wynik funkcjonujących stereotypów, które obejmują różnorodne obszary codziennego życia. Uwalnianie się od stereotypów utrudnione jest przez fakt, że fałszywe założenia są często przekonaniem charakterystycznymi dla całego środowiska. Z punktu widzenia problemu przemocy w rodzinie, za najważniejsze i najgroźniejsze uważa się stereotypy:

- usprawiedliwiający przemoc;
- przenoszący odpowiedzialność za przemoc na osobę, która jej doznaje;
- przekonania izolujące osobę doświadczającą przemocy.

Skutki przemocy w rodzinie to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- ✓ objawy fizyczne (m.in. obrzęki, otarcia, rany, złamania, oparzenia),
- ✓ objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, zmienność nastrojów, niska samoocena),
- ✓ objawy społeczne (m.in. nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- ✓ objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości).

IV. Charakterystyka środowiska lokalnego, diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nowy Żmigród i diagnoza zasobów instytucjonalnych

Gmina Nowy Żmigród leży w południowo – zachodniej części województwa podkarpackiego, na terenie powiatu jasielskiego. Od północy sąsiaduje z gminą Tarnowiec, od wschodu z gminami Chorkówka i Dukla, od południa sąsiaduje z gminą Krempna, a od zachodu z gminami Osiek Jasielski i Dębowiec.

Nowy Żmigród jest gminą wiejską. Liczy 9099 mieszkańców (stan na 31.12.2021r.), a jej powierzchnia wynosi 104 km². W skład Gminy wchodzi 18 miejscowości: Brzezowa, Desznica, Gorzyce, Grabanina, Jaworze, Kąty, Łężyny, Łysa Góra, Makowiska, Mytarka, Mytarz, Nienaszów, Nowy Żmigród, Sadki, Siedliska Żmigrodzkie, Skalnik, Stary Żmigród, Toki. Większość terenów ma charakter rolniczy.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpływają zgłoszenia dotyczące podejrzenia występowania przemocy w rodzinie. Członkowie Zespołu i grup roboczych spotykają się na spotkaniach grup roboczych w trybie interwencyjnym celem niesienia pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.

Tabela nr 1: Liczba interwencji związanych z przemocą domową w latach 2019-2021 na terenie Gminy Nowy Żmigród

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba interwencji ogółem	15	16	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowym Żmigrodzie

Dane wskazują, że liczba interwencji domowych w Gminie Nowy Żmigród związanych z procedurą „Niebieskie Karty” na przestrzeni 3 lat wykazuje tendencję wzrostową.

Tabela nr 2: Liczba formularzy „Niebieska Karta- A” przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego przez poszczególne instytucje w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba formularzy „Niebieska Karta” przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego – ogółem	19	20	28
W tym sporządzonych przez:			
- Policję	19	17	26
- pomoc społeczną	0	3	2
- służbę zdrowia	0	0	0
- oświatę	0	0	0
- GKRPA	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowym Żmigrodzie

Tabela nr 2 obrazuje ilość sporządzonych formularzy „Niebieska Karta- A” w rodzinach z terenu gminy Nowy Żmigród. Z powyższych danych wynika, że procedurę interwencji wobec przemocy w rodzinie poprzez sporządzenie formularza „Niebieska Karta- A” wszczyna głównie policja. Jak wynika z powyższej tabeli największą liczbę wszczętych procedur „Niebieskie Karty” odnotowano w 2021 r.

Tabela nr 3: Liczba powołanych grup roboczych do pracy z rodzinami oraz liczba posiedzeń grup roboczych w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba powołanych grup roboczych	3	9	6
Liczba posiedzeń grup roboczych	19	18	25

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Nowy Żmigród

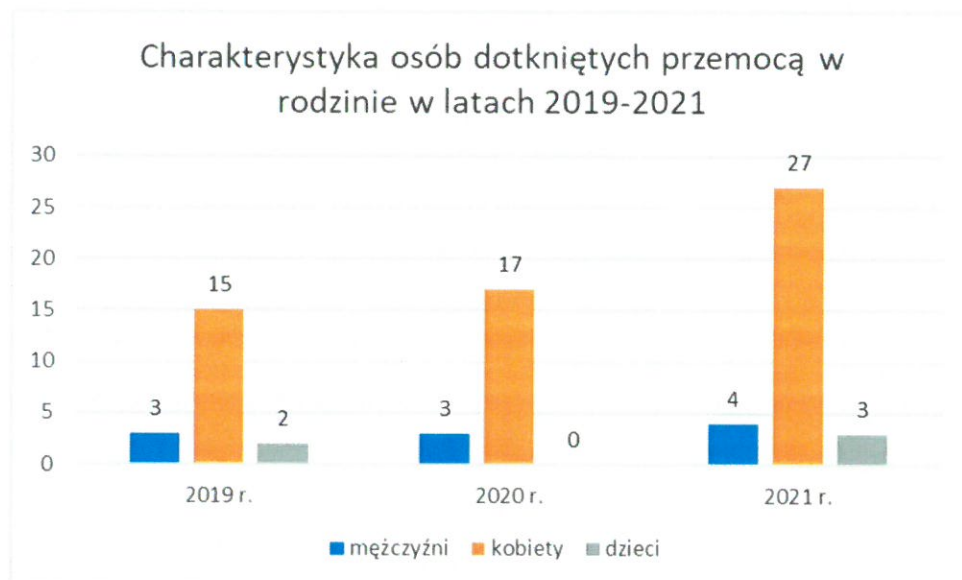
Zespół Interdyscyplinarny zgodnie z art. 9a ust.10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W gminie Nowy Żmigród grupa robocza tworzona jest dla każdej rodziny, w której występuje zjawisko przemocy. Dane w powyższym zakresie odzwierciedla tabela nr 3.

Tabela nr 4: Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w latach 2019- 2021

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie-ogółem	20	20	34

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Nowy Żmigród

Wykres nr 1: Charakterystyka osób dotkniętych przemocą w rodzinie w latach 2019-2021

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Nowy Żmigród

Charakterystyczną cechą przemocy w rodzinie jest dysproporcja sił, dlatego najczęściej dotyka ona osoby słabsze. Zwykle są to kobiety, dzieci. Z analizy danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że na terenie gminy Nowy Żmigród osobami najczęściej doznającymi przemocy są kobiety. W 2021 r. stanowiły one 79,41 % wszystkich osób dotkniętych przemocą.

Tabela nr 5: Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie – ogółem	15	16	25

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Nowy Żmigród

Wykres nr 2: Charakterystyka osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2019-2021

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Nowy Żmigród

Z danych zawartych na wykresie nr 2 i nr 3 wynika, że na terenie gminy Nowy Żmigród sprawcami przemocy są przede wszystkim mężczyźni, głównie w stosunku do kobiet.

Tabela nr 6: Liczba rodzin, w których została zakończona procedura „Niebieskie Karty” w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba rodzin, w których została zakończona procedura „Niebieskiej Karty” - ogółem	12	15	22
W tym z powodu:			
- ustania przemocy, zrealizowania plany pomocy i istnienia przypuszczenia, iż zjawisko przemocy w rodzinie nie będzie występowało	10	11	7
- braku zasadności podejmowanych działań	2	4	15

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Nowy Żmigród

Zgodnie z § 18 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” zakończenie procedury w Gminie Nowy Żmigród w latach 2019-2020 następowało najczęściej z powodu ustania przemocy,

zrealizowania plany pomocy i istnienia przypuszczenia, iż zjawisko przemocy w rodzinie nie będzie występowało, niż z powodu braku zasadności podejmowanych działań. W 2021 r. proporcje są odwrotne. Znaczna ilość zakończonej procedury związana jest z brakiem zasadności podejmowanych działań.

Tabela nr 7: Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowym Żmigrodzie w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba Niebieskich Kart	19	20	28

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Nowy Żmigród

Powyższa tabela przedstawia liczbę Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowym Żmigrodzie w poszczególnych latach. Z analizy wynika, iż liczba Niebieskich Kart wzrosła w 2021 r. w stosunku do lat poprzednich objętych analizą o ok. 40%.

Do najczęstszych przejawów przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nowy Żmigród należą: awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu, poniżanie i wyzwiska, przemoc ekonomiczna w dużej mierze związana z wydawaniem pieniędzy na alkohol, zaniedbanie. Ofiarami są zwykle współmałżonkowie, niekiedy dzieci i osoby starsze, niepełnosprawne.

Diagnoza zasobów instytucjonalnych:

Gmina Nowy Żmigród nie posiada w pełni wystarczających zasobów instytucjonalnych, które służyłyby do zabezpieczenia wszystkich potrzeb społecznych w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Istnieje zatem konieczność współpracy ze specjalistycznymi instytucjami powiatowymi, szczególnie w zakresie działań skierowanych do sprawców przemocy w rodzinie, a także z innymi podmiotami realizującymi program oraz organizacjami pozarządowymi. W Gminie Nowy Żmigród oraz w strukturach powiatu jasielskiego funkcjonują obecnie następujące instytucje zajmujące się problematyką przemocy w rodzinie:

Tabela nr 8: Zasoby instytucjonalne

Lp.	Nazwa podmiotu	Adres	Nr telefonu
1	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Żmigrodzie	ul. Mickiewicza 2, 38-230 Nowy Żmigród	13 4482621

2	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy	ul. Mickiewicza 2, 38-230 Nowy Żmigród	13 4482612
3	Komisariat Policji w Nowym Żmigrodzie	ul. Mickiewicza 1, 38-230 Nowy Żmigród	47 829 55 70
4	Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Nowym Żmigrodzie z filią w Nienaszowie	ul. Krakowska 11, 38-230 Nowy Żmigród	13 44 156 74
5	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jaśle pozostający w strukturach PCPR w Jaśle	ul. Modrzejewskiego 12, 38-200 Jasło	13 4485838
6	Ośrodek Psychoterapii	ul. Floriańska 18 38 – 200 Jasło	13 4406333
7	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Jaśle	ul. Słowackiego 6, 38-200 Jasło	13 44 645 46
8	Poradnia Leczenia Uzależnień Szpitala Specjalistycznego w Jaśle	ul. Szopena 38, 38-200 Jasło	13 446 30 44

V. Adresaci Programu

Program adresowany jest do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą.

VI. Miejsce realizacji Programu

Obszar Gminy Nowy Żmigród.

VII. Realizatorzy Programu i czas realizacji

Program będzie realizowany w latach 2022- 2024 przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Realizatorzy Programu:

1. Zespół Interdyscyplinarny (ZI);

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS);
3. Urząd Gminy (UG);
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA);
5. Placówki oświatowe z terenu gminy Nowy Żmigród;
6. Inne, w zależności od potrzeb, wymienione w Rozdziale VIII.

VIII. Cele Programu

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności prowadzonych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Nowy Żmigród.

Cele szczegółowe Programu:

- 1) Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) Dostępność i skuteczność ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- 4) Podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania podejmowane w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie:

Cel szczegółowy nr 1: Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie					
Lp.	Cel operacyjny	Planowane działania	Wskaźnik realizacji	Realizatorzy	Harmonogram realizacji
1	Wzrost poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie	1.1 Dystrybucja materiałów informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy (ulotek, plakatów, broszur)	- liczba rozdystrybuowanych materiałów	ZI, GOPS, UG, placówki oświatowe	2022-2024
		1.2 Rozpowszechnianie informacji na temat problematyki przemocy w rodzinie	- liczba zamieszczonych artykułów, informacji - liczba	ZI, GOPS, UG, placówki oświatowe	2022-2024

			przeprowadzonych kampanii społecznych		
		1.3 Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz osób niesamodzielnych, w tym starszych i z niepełnosprawnościami w celu dotarcia z informacją i pomocą do osób zagrożonych przemocą	- liczba organizacji z którymi nawiązano kontakt, - liczba przeprowadzonych spotkań, - liczba podjętych interwencji	ZI, GOPS, UG, NGO	2022-2024
2	Prowadzenie edukacji służącej wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców	2.1. Organizacja szkoleń i warsztatów dla rodziców	- liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów - liczba rodziców uczestniczących w szkoleniach i warsztatach	GOPS, NGO	2022-2024
		2.2. Prowadzenie pracy socjalnej i asystentury rodzinnej	- liczba rodzin objętych pracą socjalną, - liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny, - liczba zawartych kontraktów socjalnych	GOPS	2022-2024
		2.3. Udzielanie porad i konsultacji indywidualnych	- liczba udzielonych porad i konsultacji - liczba rodzin objętych poradnictwem	GOPS, ZI, placówki oświatowe, UG	2022-2024
3	Przeprowadzenie diagnozy	3.1. Przeprowadzenie badania	- liczba przeprowadzonych	GOPS	2024

	zjawiska przemocy w rodzinie	diagnostycznego	diagnoz		
4	Realizacja programów profilaktycznych	4.1. Organizacja warsztatów, pogadanek, spektakli profilaktycznych	- liczba placówek, instytucji prowadzących działania,	GOPS, GKRPA, placówki oświatowe	2022-2024
		4.2. Realizacja zajęć dotyczących zjawiska przemocy, w tym w ramach godzin wychowawczych w szkołach	- liczba przeprowadzonych zajęć	GOPS, placówki oświatowe	2022-2024
5	Integracja rodzin poprzez zabawę i edukację	5.1. Organizowanie i wspieranie przedsięwzięć umożliwiających rodzinie wspólne spędzanie wolnego czasu, połączonych z edukacją	- liczba zrealizowanych przedsięwzięć na rzecz rodzin	GOPS, placówki oświatowe, NGO, UG, gminne instytucje kultury	2022-2024

Cel szczegółowy nr 2: Dostępność i skuteczność ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie

1	Dostępność podmiotów udzielających pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie	1.1. Podejmowanie przez Zespół Interdyscyplinarny działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”	- liczba posiedzeń Zespołu, - liczba posiedzeń Grup Roboczych - liczba rodzin objętych pomocą w ramach procedury NK, - liczba wszczętych postępowań w ramach	ZI	2022-2024
---	---	--	---	----	-----------

			procedury NK		
		1.2 Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego	- liczba udzielonych porad; - liczba osób korzystających z pomocy punktu	GKRPA	2022-2024
2	Informacja i edukacja w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy przez osoby dotknięte przemocą w rodzinie	2.1. Bieżące monitorowanie wykazu podmiotów i organizacji udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą oraz aktualizowanie co najmniej raz w roku bazy teleadresowej podmiotów udzielających pomocy oraz umieszczanie jej na stronach realizatorów Programu	- liczba przeprowadzonych aktualizacji	GOPS	2022-2024
		2.2. Przygotowanie materiałów informacyjnych i ich umieszczanie w miejscach ogólnodostępnych (np. tablice ogłoszeń)	- liczba opracowanych i udostępnionych materiałów	GOPS, ZI	2022-2024
		2.3 Przygotowanie informacji oraz jej umieszczenie na stronach internetowych podmiotów realizujących Program	- liczba stron internetowych, na których zamieszczona została informacja	GOPS, ZI, UG	2022-2024

3	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	3.1. Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą	- liczba podjętych interwencji	Policja, GOPS	2022-2024
		3.2. Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy	- liczba osób, które otrzymały informację o możliwościach uzyskania pomocy	ZI, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe	2022-2024
		3.3. Udzielanie pomocy socjalnej, prawnej, psychologicznej i terapeutycznej	- liczba osób, którym udzielono pomocy	ZI, GOPS, GKRPA	2022-2024
		3.4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia	- liczba osób, które skorzystały z miejsc w ośrodkach wsparcia	GOPS	2022-2024
		3.5. Zapewnienie bezpieczeństwa, szczególnie dzieciom w związku z bezpośrednim zagrożeniem zdrowia i życia	- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodzin w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, - liczba osób, którym wydano nakaz opuszczenia lokalu w związku z przeprowadzoną interwencją policji	GOPS, Policja	2022- 2024
4	Wspieranie rodziny, w której	4.1 Monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą	- liczba rodzin objętych monitoringiem,	- GOPS, Policja, kuratorzy	2022-2024

	występuje zjawisko przemocy		- liczba wizyt w środowisku	sądowi	
		4.2 Prowadzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie lub skierowanie osób dotkniętych przemocą do odpowiednich instytucji/ organizacji w celu uczestnictwa we wskazanych formach wsparcia	- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia/ skierowanych do uczestnictwa w grupach wsparcia - liczba osób korzystających z programów terapeutycznych/ skierowanych do uczestnictwa w programach terapeutycznych	- ZI, GOPS	2022-2024
Cel szczegółowy nr 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie					
1	Informowanie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie o konsekwencjach stosowania przemocy oraz możliwościach uzyskania pomocy	1.1 Rozpowszechnianie informacji o podmiotach realizujących ofertę skierowaną do osób stosujących przemoc w rodzinie, w szczególności programy korekcyjno- edukacyjne	- liczba opracowanych/ rozpowszechnionych informatorów	ZI, GOPS	2022-2024
2	Interweniowanie w sytuacjach stosowania przemocy w	2.1 Realizacja procedury „Niebieskie Karty”	-liczba formularzy NK, - liczba spraw zakończonych w wyniku ustania	ZI	2022-2024

	rodzinie		przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, - liczba spraw zakończonych w wyniku braku zasadności podejmowanych działań.		
3	Oddziaływania korekcyjno - edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	3.1 Kierowanie sprawców do udziału w programach oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	- liczba programów zrealizowanych przez powiat, - liczba sprawców z terenu Gminy objętych programem	ZI, GOPS, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jaśle	2022-2024
Cel szczegółowy 4: Podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie					
1	Podniesienie wiedzy i rozwijanie umiejętności osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1.1. Organizowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	- liczba szkoleń (stacjonarnych i on line) - liczba przeszkolonych osób	GOPS, ZI	2022-2024
		2.2. Organizowanie spotkań interdyscyplinarnych dla osób i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy	- liczba spotkań - liczba osób biorących udział w spotkaniach	ZI, GOPS	2022-2024

IX. Monitorowanie i ewaluacja Programu

Monitoring Programu prowadzony jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym, na podstawie danych przekazanych przez podmioty realizujące Program. Na podstawie przekazanych informacji, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej opracuje sprawozdanie z realizacji Programu, które corocznie będzie przekazywane w pierwszym kwartale danego roku Wójtowi Gminy Nowy Żmigród.

Celem ewaluacji jest systematyczna ocena działań realizowanych w ramach Programu. Dane do ewaluacji zbierane będą corocznie w ramach zaplanowanego systemu monitoringu i służyć będą ocenie stopnia realizacji założeń Programu. Analiza osiągnięcia poszczególnych wskaźników, pozwoli na zaplanowanie działań w latach kolejnych.

X. Finansowanie Programu

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2024 będą w szczególności środki własne gminy, w tym przeznaczone na przeciwdziałanie alkoholizmowi. Zadania Programu mogą być również finansowane z innych źródeł, w tym w ramach środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz otrzymanych dotacji i grantów.

Zakończenie

Realizowane działania w ramach Programu mają duże znaczenie przy kreowaniu przyszłych priorytetów w walce ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Istotną rolę w realizacji tych działań odgrywa praca interdyscyplinarna oparta na kompleksowym, wieloaspektowym udzielaniu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie, pozwalająca na lepszą koordynację działań służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Praca interdyscyplinarna daje możliwość wzajemnego uczenia się, dzielenia wiedzą i doświadczeniami. Sprawne współdziałanie instytucji i służb pozwala na efektywne wykorzystanie zasobów, instrumentów i uprawnień, zarówno na poziomie strategicznym jak i w indywidualnych przypadkach rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. Działania zawarte w niniejszym Programie mają w efekcie doprowadzić do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemem przemocy, jak również zapobiec eskalacji tego zjawiska w rodzinach zagrożonych wystąpieniem przemocy w rodzinie czy tych, w których przemoc miała miejsce.

Opracowanie:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Żmigrodzie przy współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Henryk Strzelec
Henryk Strzelec